

17-20.07.2025r. (czwartek-niedziela)

Komisja Krajoznawcza

Oddziału PTTK w Jaworznie

Zaprasza na wycieczkę

Z biegiem Wisły cz.2

Zamki krzyżackie i nie tylko

Chełmno – Zespół Staromiejski spacer po mieście z przewodnikiem

Chełmża – Konkatedra pw. Św. Trójcy, spacer po mieście z przewodnikiem

Świecie – Zamek Krzyżacki - ruiny

Grudziądz – Zespół Spichrzów nad Wisłą, spacer po mieście z przewodnikiem

Kwidzyn – Zamek Krzyżacki

Sztum – Zamek Krzyżacki

Malbork – Muzeum Zamkowe

największy z zachowanych w Europie średniowiecznych zamków

Tczew – Muzeum Wisły

Pelplin – Pocysterski Zespół Poklasztorny z Katedrą pw. Najświętszej Maryi Panny

Gniew – Zamek Krzyżacki

Sztutowo – Muzeum Stutthof

Mikoszewo – ujście Wisły do morza

Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany programu, gdy zmiana ta jest spowodowana czynnikami, które nie zależą od organizatora.

Organizator: Komisja Krajoznawcza Oddziału PTTK w Jaworznie.

- Impreza nie posiada charakteru komercyjnego i jest organizowana według zasady „non-profit”.
- Impreza odbywa się na zasadzie samoorganizacji, uczestnicy dokonują jedynie wpłat na organizację imprezy.
- PTTK Oddział w Jaworznie spełnia Standardy Ochrony Młodzieży.

Uczestnicy: Członkowie PTTK, osoby niepełnoletnie udział w wycieczce tylko pod opieką osoby dorosłej.

Obowiązki uczestników: odpowiedni ubiór turystyczny, przestrzeganie „Karty Turysty i postanowień organizatorów.

Wpisowe: **1300 zł – Członkowie PTTK** (z opłaconą składką na rok 2025)

Świadczenia: obsługa trasy przez pilota, usługa przewodnika, ubezpieczenie NNW, transport, nocleg i wyżywienie w Hotelu *** w Tczewie, pokoje dwuosobowe z łazienką oraz bilety wstępu do zwiedzanych obiektów.

Zapisać się można przez e-mail: jaworzno.pttk@gmail.com tel.: 32 616-39-52, 603-275-115 lub w biurze Oddziału PTTK w Jaworznie ul. Grunwaldzka 35 czynne: wtorek-piątek w godz. 10:00-17:00. Wpłatę zaliczki **500 zł** należy dokonać do dwóch dni od zapisu przelewem lub w biurze gotówką/kartą. Pozostałą kwotę należy wpłacić najpóźniej do **30 czerwca br.** Ilość miejsc ograniczona! Decyduje kolejność wpłat. www.pttk.jaworzno.pl

KONTO: BNP PARIBAS SA: 83 1750 0012 0000 0000 3864 3991

Wyjazd: czwartek: **6:40** – Osiedle Stałe (parking stacja benzynowa MOL), **6:45** – Leopold (parking stacja benzynowa Circle), **7:00** parking Galeria Galena - Action od ul. Rzemieślniczej. Powrót do Jaworzna w niedzielę ok. godz. 21:00.

Z TURYSTYCZNYM POZDROWIENIEM!

Obiekty wpisane przez Prezydenta RP na listę Pomników Historii

Chelmno – Stare Miasto

Stare Miasto położone na wysokiej skarpie wiślanej, stanowi zwartą, czytelnie wydzieloną z otoczenia strukturę przestrzenną, ukształtowaną w XIII wieku. Założone przez zakon krzyżacki jako stolica historycznego regionu - ziemi chełmińskiej, jest obok Torunia jednym z najstarszych miast w północnej Polsce. Prawa miejskie nadane w 1233 roku, kiedy Chelmno było przez krótki czas siedzibą I komturii, stały się wzorem dla ponad dwustu miast lokowanych na Pomorzu Wschodnim, Warmii i Mazowszu przez całe średniowiecze aż po czasy nowożytne, przechodząc do historii pod nazwą prawa chełmińskiego. Stosunkowo niewielki obszar Starego Miasta obfituje w cenne zabytkowe obiekty, do których należą przede wszystkim gotyckie świątynie oraz ozdobiony wydatną attyką budynek ratusza, będący jednym z najwybitniejszych przykładów renesansowej architektury w Polsce. Na jego zachodniej ścianie eksponowany jest tzw. pręt chełmiński – wzorzec miary obowiązujący w państwie krzyżackim. Nienaruszoną w swym układzie regularną siatkę ulic wokół ogromnego rynku otaczają zachowane do dziś w niemal całym obwodzie mury obronne.

Grudziądz – zespół zabytkowych spichlerzy wraz z panoramą od strony Wisły

Zespół zabytkowych spichlerzy wraz z panoramą od strony Wisły w Grudziądzu został uznany za Pomnik Historii rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2017 roku. Grudziądz należy do nielicznych polskich miast, w których zachowały się spichlerze o genezie średniowiecznej. Rozciągający się na szerokość całego starego miasta zespół, jest ważnym materialnym świadectwem historii ośrodka oraz znaczenia portu grudziądzkiego dla handlu na szlaku wiślanym w średniowieczu i okresie nowożytnym. Cechą charakterystyczną grudziądzkich spichlerzy jest niezmiennie od czasu powstania skomponowanie z otoczeniem. Budynki są znakomicie wyeksponowane w krajobrazie, dzięki czemu założenie wyróżnia wyjątkowo malowniczo i unikatową panoramą. Dużą wartością zespołu jest ciągłość myśli architektonicznej i technicznej, konsekwentnie kontynuowanej od XIV w. Zabytkowe spichlerze, które na przestrzeni wieków wiele razy ulegały zniszczeniu, odbudowywano i konserwowano zachowując oryginalną formę, a w niektórych przypadkach wtórnie użyto starych cegieł. Również spichlerze zaadaptowane w XIX i XX w. na budynki mieszkalne tworzą z pozostałymi harmonijny zespół, a ich nowa funkcja stanowi dodatkową wartość jako dokument dziejów miasta i przemian gospodarczych jakie w nim zaszły.

Kwidzyn – Zespół katedralno-zamkowy

Zespół katedralno-zamkowy w Kwidzynie powstał w XIV w. na potrzeby diecezji pomezańskiej, jako jej centrum religijne i polityczno-administracyjne. Posiada unikatowe wartości architektoniczne i zabytkowe. Jest jednym z najbardziej imponujących zabytków architektury gotyckiej w Polsce z monumentalnym, najokazalszym w kraju Gdańskiem (danskerem). To jedyne na terenie Polski, tak uformowane przestrzennie oraz jednorodne założenie średniowieczne łączące funkcje sakralne, rezydencjonalne i obronne o unikatowych w skali europejskiej rozwiązaniach architektonicznych. Oprócz wskazanych wartości zespołu, znaczącym jego atutem jest siła oddziaływania estetycznego na otaczającą przestrzeń spotęgowana ścisłym związkiem z krajobrazem naturalnym krawędzi pradoliny Wisły. Wyjątkowa w skali bryła oraz malownicza forma zespolonych obiektów od dawna była inspiracją dla malarzy i poetów. Już w 1586 r. wizytatorzy kościoła wskazywali, iż „jest niemalże najwspanialszą budowlą całych Prus Książęcych”. Zamek i katedra, mimo wprowadzanych na przestrzeni wieków przekształceń, w znacznym stopniu zachowały swój oryginalny średniowieczny układ i zabytkową substancję. Spektakularnym elementem wystroju wnętrza katedry jest wielki zespół gotyckich malowideł ściennych z przełomu XIV/XV w., przemalowanych podczas prac restauracyjnych w XIX i XX w., ale zachowujących swoją pierwotną redakcję. Na górnej kondygnacji części prezbiterialnej znajdują się przedstawienia naturalnej wielkości postaci 17 biskupów pomezańskich z katolickiego okresu funkcjonowania katedry oraz trzech mistrzów Zakonu Krzyżackiego pochowanych w katedrze. Jednocześnie na elewacji południowej świątyni zachowała się jedyna w Polsce i niezwykle rzadka w Europie Północnej średniowieczna mozaika stanowiąca potwierdzenie związków artystycznych i intelektualnych z Pragą.

Malbork – zespół zamku krzyżackiego

Zespół zamku krzyżackiego w Malborku został uznany za pomnik historii zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 8 września 1994 roku. Zamek krzyżacki w Malborku został wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO w 1997 roku. Jest to jeden z najlepszych przykładów średniowiecznej architektury obronno-rezydencjonalnej w Europie. Razem z założonym obok miastem o wspólnej nazwie Marienburg od 1309 roku pełnił funkcję stolicy państwa krzyżackiego, jego centrum militarno-administracyjnego, do którego przeniesiona została z Wenecji siedziba wielkiego

mistrza. Ogrom imponującego zamkowo-klasztornego założenia – dziś jednego z największych zachowanych zespołów gotyckiej architektury ceglanej – a także jego doskonale zorganizowane funkcjonalne i przestrzenne obrazują ówczesną potęgę Zakonu Szpitala Najświętszej Maryi Panny oraz jego biegłość w administrowaniu własnym państwem. Kolejne etapy rozbudowy obwarowań malborskiego zamku są z kolei dokumentem rozwoju budownictwa militarnego i techniki wojennej. Pod względem wartości artystycznych najcenniejszym fragmentem zespołu jest Pałac Wielkiego Mistrza o wyjątkowej architekturze i reprezentacyjnych wnętrzach, zdobionych dziełami rzeźby i malarstwa. Przeprowadzona w XIX i na początku XX wieku gruntowna restauracja obiektu była wielkim przedsięwzięciem, ważnym z punktu widzenia kształtowania się nowoczesnych metod badań naukowych oraz teorii i praktyki konserwatorskiej.

Pelplin – zespół pocystersko–katedralny

Zespół pocystersko-katedralny w Pelplinie został uznany za pomnik historii w 2014 roku. Jest to zabytek o istotnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego zarówno Pomorza, jak i całego kraju. Cechują go wyjątkowe wartości historyczne i artystyczne oraz autentyczność kompozycji przestrzennej i substancji zabytkowej. Rozrastające się od końca XIII do XX w. założenie tworzy jednorodną i harmonijną stylistycznie całość, a nawarstwienia stylowe w większości wyraźnie podporządkowane są pierwotnemu stylowi opactwa - gotykowi.

Szczególą wartość przedstawia bazylika katedralna pw. Najświętszej Maryi Panny, będąca jedną z najwspanialszych i najbardziej monumentalnych budowli sakralnych gotyku ceglanego w Polsce (druga pod względem wielkości, po kościele NMP w Gdańsku). Świątynię wyróżnia połączenie tradycyjnego cysterskiego układu bazylikowego z popularną na Pomorzu halą (transept), a także wysoki stopień zachowania średniowiecznej substancji materialnej oraz cennego średniowiecznego i nowożytnego wyposażenia, na które składają się dzieła najwybitniejszych pracujących na Pomorzu artystów.

Opactwo w Pelplinie jest ważnym miejscem dla kultury i historii Polski oraz dla Kościoła Katolickiego. Od włączenia do Polski w 1466 r. do 1772 r., Pelplin był jednym z najbardziej znaczących i liczebnych konwentów cysterskich w kraju, a jego opaci należeli do najwybitniejszych osobistości Kościoła w Rzeczypospolitej (Ludwik Łoś, Wojciech Leski, Tomasz Czapski). Od początków reformacji opactwo aktywnie wspierało katolicyzm na Pomorzu, a w czasie zaborów, po kasacji zakonu, stało się siedzibą diecezji, ośrodkiem edukacyjnym oraz lokalnym centrum polskiego ruchu patriotycznego. Od 1864 r. w Pelplinie działało Collegium Marianum - jedyna w zaborze pruskim szkoła średnia, w której uczono języka polskiego i historii Polski.